

AKADEMIA ODPORNOŚCI

Po co odporność lokalna?

PROWADZĄCY Przedstaw się i powiedz, ile trwa ten blok. Zapowiedz, że z sali wychodzi się z roboczą wersją własnego wniosku, a nie z samą teorią. Kartę pracy do tego bloku pobierzesz z mms.klaster.org.pl/materialy. Wydrukuj ją dla każdego uczestnika.

DO ODCZYTANIA NA POCZĄTKU

Zadanie publiczne Wielka Moc Małych Społeczności, Odporne Śląskie 2026 sfinansowane jest ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu wsparcia organizacji pozarządowych Moc Małych Społeczności.

Wniosek nr 97594, Priorytet 2. Zadanie finansowane ze środków budżetu państwa. Wydarzenia są apartyjne. Nie promujemy partii politycznych ani ich programów, nie prowadzimy agitacji wyborczej.

PROWADZĄCY Przeczytaj to na głos, zanim zaczniesz. Obowiązek z § 20 ust. 5 regulaminu i z umowy z NIW. Za brak oznaczeń grozi kara, więc to nie jest formalność do pominięcia.

Odporność na kryzysy.

PROWADZĄCY

Zapytaj salę, co im się kojarzy z odpornością. Zapisz trzy odpowiedzi na flipcharcie, wrócisz do nich przy ćwiczeniu. Mogą paść na przykład: powódź, brak prądu, oszustwa na telefon. To dobrze, bo mieszczą się w dwóch z pięciu obszarów: klęskach żywiołowych z brakiem prądu i oszustwach.

Odpowiedzialność za przetrwanie i ograniczenie skutków kryzysu nie spoczywa wyłącznie na władzach, to nasze wspólne zadanie.

PROWADZĄCY Od tego zdania zaczyna się rządowy poradnik, który trafia do każdego domu.
Odporność lokalna to właśnie ta część, która należy do mieszkańców i ich organizacji.

231

gmin w stanie klęski żywiołowej

Wrzesień 2024, powódź w południowo-zachodniej Polsce.

PROWADZĄCY Źródło: GUS. To był pierwszy stan klęski żywiołowej od uchwalenia Konstytucji w 1997 roku. Zapytaj, czy ktoś na sali pomagał wtedy w zalanych miejscowościach.

Pierwsza doba należy do sąsiadów.

Służby jadą najpierw tam, gdzie zagrożone jest życie.

PROWADZĄCY To nie jest zarzut wobec służb, tylko arytmetyka. Przy zdarzeniu, które obejmuje całą gminę, karetka i wozów nie przybywa, a ludzie przez pierwsze godziny radzą sobie sami i z pomocą sąsiadów.

**Głównym celem
Programu jest zwiększenie
odporności społeczności
lokalnych na kryzysy.**

PROWADZĄCY To jedno zdanie decyduje o wszystkim, co dalej. Jeżeli ktoś na sali pisał wniosek w 2025 roku, powiedz wprost: cel programu się zmienił.

Celem Konkursu jest zwiększenie odporności małych społeczności województwa śląskiego na kryzysy...

PROWADZĄCY Regulamin powtarza cel Programu dla naszego województwa. Mikrodotacje trafią do co najmniej 104 inicjatyw, w tym co najmniej 69 prowadzonych przez MiŚLOP, § 3 ust. 2.

Cel programu

EDYCJA 2025

Integracja i aktywizacja.

EDYCJA 2026

Odporność na kryzysy.

PROWADZĄCY Jeżeli ktoś na sali składał wniosek w Śląskie Lokalnie albo w zeszłorocznym MMS, powiedz mu, że kopia tamtego wniosku tu nie przejdzie. Lepiej usłyszeć to na początku niż po ocenie.

Czym jest odporność społeczna

PROGRAM MMS 2026, STRONA 7

- Zaspokojenie podstawowych potrzeb
- Własne zapasy
- Współdziałanie ze służbami
- Świadomość zagrożeń
- Zapobieganie
- Wiedza, jak się zachować

PROWADZĄCY To definicja z Programu Moc Małych Społeczności 2026. Warto ją pokazać, bo z niej wynika, czego szuka komponent odporności. Zwróć uwagę na punkt trzeci: współdziałanie ze służbami to element definicji, nie ozdoba.

Pięć obszarów, lista zamknięta

§ 6 UST. 3 REGULAMINU

Pierwsza pomoc i AED

pierwsza pomoc i obsługa
automatycznego
defibrylatora zewnętrznego

Kłęski i blackout

kłęski żywiołowe oraz długotrwała
przerwa w dostawie prądu

Bezpieczeństwo cyfrowe

bezpieczeństwo cyfrowe,
dezinformacja i oszustwa

Sieci sąsiedzkie

sieci sąsiedzkie i wolontariat spontaniczny

Służby i OSP

współpraca ze służbami
oraz z jednostkami
ochotniczych straży pożarnych

PROWADZĄCY

Lista jest zamknięta. Mikroprojekt musi dotyczyć co najmniej jednego z tych obszarów, a opisy i przykłady każdego są na stronie mms.klaster.org.pl/obszary-odpornosci. Na następnym bloku przejdziemy je po kolei.

Sam piknik nie przejdzie.

PROWADZĄCY Najważniejsze zdanie całego szkolenia. Powtórz je jeszcze raz przy budzecie. Ludzie przychodzą z gotowym pomysłem na festyn i próbują dokleić do niego odporność, a to widać z daleka.

Piknik sąsiedzki

ZA SŁABO

Muzyka, animacje, poczęstunek.

MOCNO

Pierwsza pomoc, zasady na blackout, zapisy do wolontariatu.

PROWADZĄCY Nie mów, że piknik jest zakazany, bo to nieprawda. Piknik może być formą, byle nie był celem. Poproś kogoś z sali o opisanie swojego pomysłu i przeciwiccie tę zamianę na żywo.

Spotkania sąsiedzkie

ZA SŁABO

Żeby mieszkańcy się poznali.

MOCNO

Procedura na kryzys
i lista osób do wsparcia.

PROWADZĄCY Różnica jest w rezultacie. Po lewej zostaje miłe wspomnienie, po prawej zostaje dokument i lista nazwisk. Ekspert punktuje to drugie.

Który pomysł ma komponent odporności?

- A Piknik sąsiedzki z grochówką i konkursami dla dzieci
- B Piknik z warsztatem pierwszej pomocy, ćwiczeniem na fantomie i mapą najbliższych AED**
- C Koncert zespołu z sąsiedniej gminy na dożynkach

B. Sam piknik nie jest celem, ale może być formą. Liczy się to, czego ludzie się nauczą i co zostanie po projekcie, § 6 ust. 2 i 4.

PROWADZĄCY Zapytaj salę, zanim odślonisz rozwiązanie. Potem dopytaj, co zostaje po każdej z trzech propozycji: po drugiej zostaje umiejętność i mapa AED, po pozostałych wspomnienie.

Wniosek pozbawiony komponentu nie podlega ocenie merytorycznej.

PROWADZĄCY Zero-jedynkowe znaczy, że nie ma tu miejsca na uznaniowość. Ocena formalna sprawdza to jako czwarty punkt z pięciu i taki wniosek zostaje bez rozpatrzenia, nawet jeżeli pomysł jest świetny.

Dopisana odporność nie działa.

PROWADZĄCY

Przykład pułapki: gotowy wniosek o zajęcia dla dzieci plus jedno zdanie o bezpieczeństwie. Ekspert czyta kilkadziesiąt wniosków i rozpozna to od razu.

**Komponent wskazany
wyłącznie formalnie...
skutkuje niską punktacją
w kryterium pierwszym.**

PROWADZĄCY Powiąż to z kryterium pierwszym karty oceny: 15 punktów, minimum 6. Poniżej minimum wniosek nie może zostać rekomendowany, niezależnie od sumy punktów, § 15 ust. 2.

Kryterium 1: o co zapyta ekspert

KARTA OCENY MERYTORYCZNEJ, ZAŁĄCZNIK NR 3

- Czy potrzeba lokalna jest opisana konkretnie i wiarygodnie, a nie ogólnikowo?
- Czy wskazano źródło wiedzy o potrzebie?
- Czy komponent odporności jest powiązany z opisaną potrzebą, a nie dopisany formalnie?
- Czy uczestnicy realnie ćwiczą umiejętność, a nie tylko o niej słuchają?

PROWADZĄCY Cztery z sześciu pytań, które ekspert zadaje w kryterium pierwszym. Karta jest jawna, to załącznik nr 3 do regulaminu. Ostatnie pytanie jest ważne przy pomysłach na prelekcje: słuchanie to za mało, uczestnicy mają ćwiczyć.

Komponent w opisie

FORMALNIE

Nasz projekt wpisuje się w obszar bezpieczeństwa.

KONKRETNIE

20 osób przejdzie kurs pierwszej pomocy, a mapa AED zawiśnie w świetlicy i w remizie.

PROWADZĄCY

Po prawej widać, kto się czego nauczy i co zostanie po projekcie. Kreator prosi dokładnie o to: co konkretnie wzmocni odporność, kto się czego nauczy i co się zmieni.

Tak wygląda komponent w kreatorze

Krok 3 kreatora wniosku

zapisano 00:18:58

Komponent odporności

Bez zaznaczonego obszaru i bez opisu nie da się złożyć wniosku. To warunek konkursu.

OBSZARY ODPORNOŚCI, ZAZNACZ CO NAJMNIEJ JEDEN ?

☒ Pierwsza pomoc i obsługa automatycznego defibrylatora zewnętrznego	☐ Kłęski żywiołowe oraz długotrwała przerwa w dostawie prądu
☐ Bezpieczeństwo cyfrowe, dezinformacja i oszustwa	☐ Sieci sąsiedzkie i wolontariat spontaniczny
☐ Współpraca ze służbami oraz z jednostkami OSP	

OPIS KOMPONENTU ODPORNOŚCI (POLE OBOWIĄZKOWE)

Napisz, co konkretnie wzmocni odporność Waszej społeczności: kto się czego nauczy, co się zmieni po mikroprojekcie. Potrzeba od 300 do 2000 znaków.

W Zielonej Górze i w trzech sąsiednich sołectwach nie ma ani jednego defibrylatora, najbliższy AED stoi 9 km dalej w przychodni w Kłobucku, czynnej do 18:00. Karetka dojeżdża tu średnio 17 minut. Kupujemy AED do świetlicy, montujemy przy wejściu od strony parkingu i szkolimy 20 osób z pierwszej pomocy i obsługi urządzenia. Po szkoleniu w świetlicy i w remizie wisi mapa z lokalizacją AED oraz lista przeszkolonych osób z telefonami, aktualizowana przez...

Przykłady

- Kurs pierwszej pomocy dla mieszkańców sołectwa, zakończony ćwiczeniem na fantomie.
- Zakup i oznakowanie apteczki w świetlicy, przeszkolenie osób, które ją obsługują.
- Spotkanie z ratownikiem dla klubu seniora: co robić do przyjazdu karetki.

PROWADZĄCY Bez zaznaczonego obszaru i bez opisu od 300 do 2000 znaków wniosku nie da się złożyć.
Po prawej kreator podpowiada przykłady mikroprojektów do zaznaczonego obszaru.

Logika wniosku

problem → luka w odporności → działania → rezultat

PROWADZĄCY Przejdź ten łańcuch na przykładzie z sali. Uważaj na wyrwę między drugim a trzecim ogniwem: wiadomo, czego brakuje, ale zaplanowane działania tego nie zasypują.

DEKALOG BEZPIECZEŃSTWA

- 1 Korzystaj z wiarygodnych źródeł informacji, przede wszystkim rządowych.
- 2 Opracuj i przećwicz rodzinny plan kryzysowy na wypadek różnych zagrożeń, konieczności ewakuacji i ewentualnego rozdzielenia.
- 3 Przygotuj domowe zapasy na minimum 3 dni i regularnie je przeglądaj.
- 4 Skompletuj apteczkę z lekami. Naucz się udzielać pierwszej pomocy.
- 5 Regularnie rób lub zlecaj przeglądy instalacji: elektrycznej, gazowej, wentylacyjnej i kominowej.
- 6 Dla dzieci i seniorów przygotuj identyfikatory z imieniem, nazwiskiem i telefonem kontaktowym.
- 7 Jeżeli masz zwierzęta, zaczipuj je lub oznakuj.
- 8 Sprawdź, gdzie jest najbliższe miejsce schronienia.
- 9 Skompletuj plecak ewakuacyjny.
- 10 Słuchaj poleceń służb i współdziałaj z innymi.

Dziesięć punktów, dziesięć pomysłów.

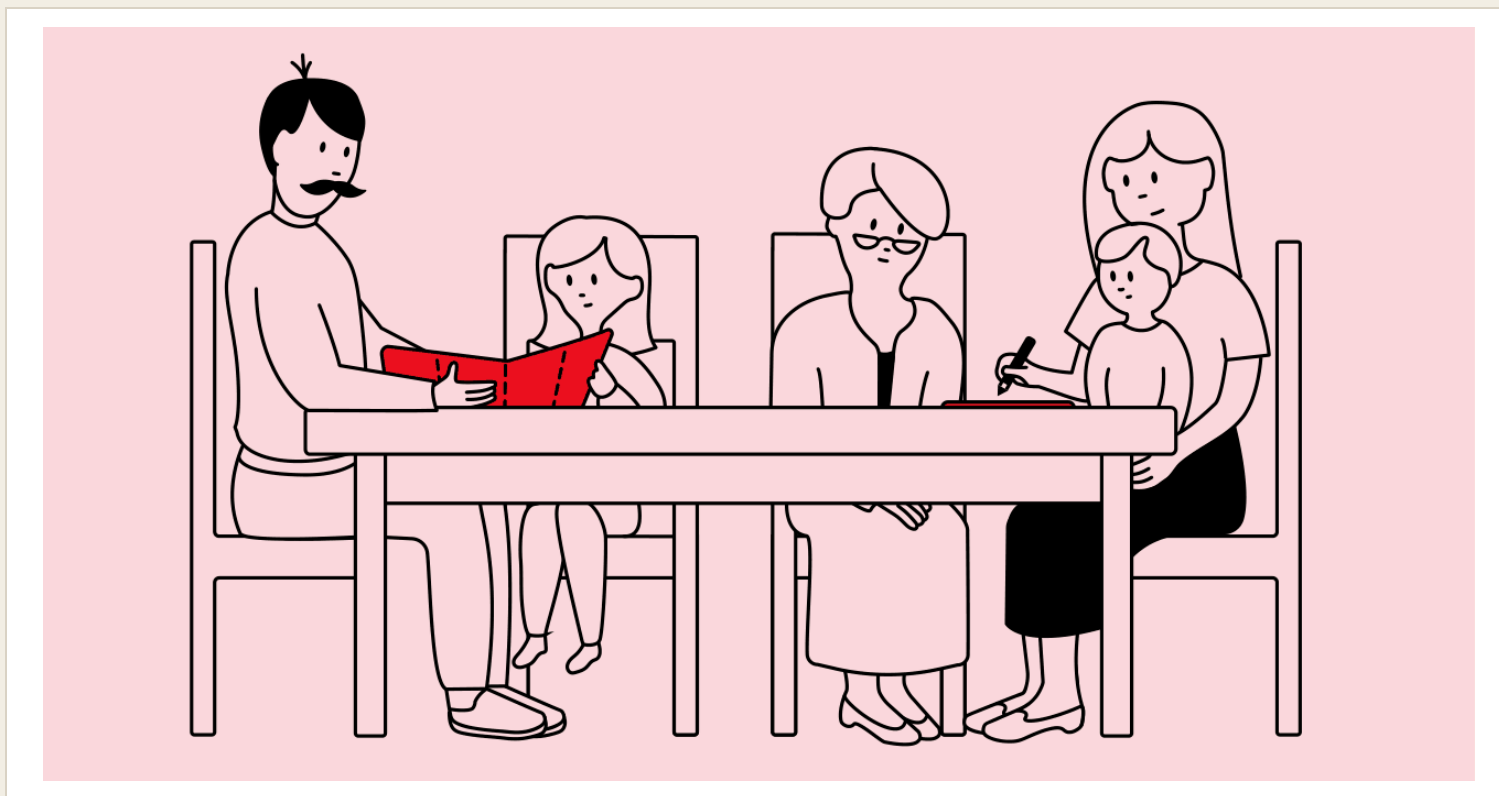
Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 52

PROWADZĄCY

Dekalog bezpieczeństwa z Poradnika. Każdy punkt da się przerobić na mikroprojekt. Poproś salę, żeby wskazała ten, którego w ich miejscowości brakuje najbardziej.

Plan na kryzys robi się przy stole.

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 47

PROWADZĄCY Rodzinny plan na kryzys to prosty rezultat, jaki mikroprojekt może zostawić. Warsztat, po którym czterdzieści rodzin ma wypełniony plan, zostawia więcej niż prelekcja dla stu osób.

Sprzęt bez ludzi się nie broni.

PROWADZĄCY Agregat w świetlicy, do którego nikt nie ma klucza i nikt nie umie go uruchomić, to nie jest odporność.
Pytaj o to przy każdym pomysle zakupowym: kto to obsłuży i kto będzie wiedział, gdzie to jest.

854 000 zł

do rozdania

Co najmniej 104 mikrodotacje w czterech subregionach.

PROWADZĄCY Ta kwota robi wrażenie, ale od razu rozbij ją na cztery subregiony po 213 500 zł i powiedz, że konkurencja jest lokalna, a nie wojewódzka.

Asystent odpowiada na to sam.

mms.klaster.org.pl, przycisk Asystent konkursu, czynny całą dobę

Asystent konkursu

ZmniejszZamknij

TY

Czy piknik integracyjny wystarczy jako komponent odporności?

ASYSTENT

Mikroprojekt **musi** zawierać element dotyczący odporności społecznej, bezpieczeństwa lokalnego albo reagowania na sytuacje kryzysowe (§ 6 ust. 1). Piknik integracyjny może być działaniem wspierającym budowanie **sieci sąsiedzkich i wolontariatu spontanicznego** (§ 6 ust. 3 lit. d), jeśli jego celem jest wzmocnienie wzajemnego wsparcia w kryzysie.

Aby został on uznany za wartościowy komponent odporności, należy go wyraźnie powiązać ze **zdiagnozowaną potrzebą lokalną** i wykazać **trwałość efektu**, np. utworzenie listy osób potrzebujących wsparcia lub gotowych do pomocy w sąsiedztwie (§ 6 ust. 4). Bez takiego powiązania z celami odpornościowymi, sam piknik może zostać oceniony nisko w kryterium pierwszym.

PROWADZĄCY Pokaż go na żywo, jeżeli masz internet. Odpowiada z paragrafów regulaminu i działa także wieczorem, kiedy ludzie piszą wnioski. Powiedz, że tylko podpowiada, a wiążąca jest treść regulaminu.

Nabór trwa do 6 października

WNIOSEK	mms.klaster.org.pl/wniosek
NABÓR DO	6 października 2026, godz. 23:59
INFOLINIA	539 644 192, pon-pt 10:00 do 16:00
MAIL	mms@klaster.org.pl

PROWADZĄCY Zapowiedz, co dalej, i przypomnij o infolinii. Zbierz na kartkach pomysły osób, które chcą mentoringu.